

Debitors og Ejeren Person sammen — som skal bevise, at Fordringen er afgjort ved Betaling eller paa anden lignende Maade; kan han ikke det, kan Kreditor holde sig til Pantet. Det er noget, som jeg tror, at Lægsfolk ikke ville kunne forstaa. — De ærede Medlemmer ville se, at det var ikke dette Forhold, som den højtærede Minister berørte i sin Indvending lige over for Ordføreren. Den højtærede Minister havde vistnok misforstaaet den ærede Ordfører, thi han havde vist ikke tænkt paa Forholdet, som dette vilde stille sig, Dagen før den ny Lov kom ud og Dagen efter, men som det vilde stille sig under den ny Lovs Herredømme. Hvis vi saa den ny Lov, og Panteretten skal blive bestaaende trods Forældelse, vil Forholdet blive det, at man kan saa to Processer mellem de samme Parter. Først anlægger Kreditor Sag for at saa sin Fordring betalt, naturligvis i den Hensigt at gøre Eksekution i sit Pant. Han mødes saa med den Indsigelse, at Fordringen er forældet, og da han ikke kan bevise sit Krav, taber han Sagen. Den næste Dag begynder han saa en Sag for at holde sig til Pantet, og han siger saa til sin Modpart: Nu maa du bevise, at Fordringen er afgjort, ellers holder jeg mig mig til Pantet. Det er netop her, at Højesteretsdommens Betragtning af Underpanterettens i faste Ejendomme gælder, at det særegne ved den er dens accessoriske Karakter; den er til for at sikre en personlig Fordring, og naar denne personlige Fordring er afgjort, saa er det i og for sig naturligt — om det retsfilosofisk set er rigtig eller ikke, ligger ikke for — at saa maa Panteretten være falden bort, og det maa gælde, hvad enten Debitor er Ejeren selv eller en anden Mand, for hvis Gæld Ejeren har stillet Pant. I begge Tilfælde vil det være naturligt at han siger: Ja, saa længe denne Gæld bestaar, gælder Panteretten, men er Forholdet det, at Gælden er falden bort ved Kreditors Forfømmelighed med at gøre sin Rettighed gældende, maa jeg i Virkeligheden ogsaa være fritagen for Panteretten.

Nu henviste den meget ærede Minister til Panteregistrene som dem, man maatte have at holde sig til med Hensyn til Pantet i faste Ejendomme, og saa længe Panteretten ikke var udslettet der, maatte den betragtes som eksisterende. Den højtærede Minister gaar her ud fra en Forudsætning, der i mange Forhold er rigtig, navnlig under meget udviklede Samskudsforhold, og i de Samskudsclasser, hvor man ved Forvaltningen af sine Anliggender benytter sig af Sagføreres Bistand, gælder det, at Pante-

registrene ogsaa i Almindelighed stemme med de virkelige Forhold. Men jeg tror, at det ved nærmere Underøgelse vil vise sig, at Panteregistrene meget ofte ingenlunde ere noget Udtryk for, hvorledes det faktiske Forhold er hverken med Hensyn til Adkomst eller med Hensyn til Behæftelser. Ude paa Landet vil det i stort Omfang vise sig, at Ejerne af en Ejendom ikke staa som havende Adkomst dertil. Sagen er nemlig den, at Folk i Almindelighed ikke vide, hvilken Betydning det har at saa deres Adkomstdokumenter tinglæste, og selv om de have en Anelse derom, lade de dem ikke læse for at spare Tinglæsningsgebyrerne. I mange Tilfælde er der jo heller ingen Risiko ved at undlade Tinglæsningen. I saadanne Tilfælde, hvor en Ejendom er gaaet fra Fader til Søn, hvor Manden har faaet den i Arv med sin Hustru, eller hvor Hustruen sidder i uskiftet Bo, indeholde Panteregistrene ikke nogen Oplysning; man kommer først og skal have Oplysninger, naar der bliver Tale om at pantsætte Ejendomme. Ja, ofte sker det ikke en Gang da, thi jeg er overbevist om, at det meget ofte er Tilfældet ude paa Landet, at en Mand, som faar et Pantebrev udstedt til sig, naar han kender Forholdene, ikke en Gang bryder sig om, at Pantebrevet faar en Retsanmærkning om, at vedkommende Pantsætter ikke er Ejeren af Ejendommen. Han kender nemlig Forholdene og ved, at vedkommende har faaet Ejendommen i Arv efter sine Forældre eller faaet den med sin Hustru, og han lægger derfor ikke nogen Vægt paa manglende Adkomst. Noget lignende gælder ogsaa med Hensyn til Afklæning af Panteobligationer, naar Folk saa deres Panteobligation kvitteret, lade de den ofte ikke aflæse for at spare Omkostningerne. Et godt Bevis herpaa ere de mange til Overbringerne indkommende Ansøgninger om Mortifikationsbevilling. Det er saa godt som aldrig Ansøgninger fra Kreditor, fordi hans Obligation er bortkommen, og han derfor skal have den mortificeret for at kunne gøre sin Fordring gældende hos Debitor; nei, det er Ejeren af Pantet, som maatte skal have et Kreditorforeningslaan, hvorved det viser sig, at der paa hans Ejendoms Folium staa en saadan Panteobligation, som enten er udstedt af ham selv for længere Tid siden eller af hans Fader, Gæstefælle osv. Naar der saa bliver spurgt: Hvor er Panteobligationen, hedder det: Den er kvitteret, men er bortkommen; stundom hedder det ogsaa: Den er i sin Tid bleven afgjort, men den kunde ikke findes, og saa blev den ikke udleveret, men da Debitor og Kreditor vare